

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobce: **A. V. P.**, nar. X,
státní příslušnost X
t.č. pobytem v X

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,**
Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort,
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2023, č. j. KRPA-32291-22/ČJ-2023-000022-ZZC

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 25. 1. 2023, č. j. KRPA-32291-22/ČJ-2023-000022-ZZC, se zrušuje.
- II. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou prostřednictvím žalované k Městského soudu v Praze, kam byla žaloba podána dne 16. 2. 2023, se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 25. 1. 2023, č. j. KRPA-32291-22/ČJ-2023-000022-ZZC (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž byl podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn žalobce za účelem předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie (Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013), přičemž doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě předně namítal porušení § 3 správního řádu, neboť žalovaná nezjistila stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to zejména ve vztahu ke skutečnosti, že je X a navíc X, § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, neboť žalovaná neopatřila dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšla tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a to zejména ve vztahu k možné zvláštní zranitelnosti žalobce coby X, § 52 správního řádu, neboť žalovaná neprovedla důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, a § 68 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění je nedostatečné, co se týká uvedení úvah, kterými se žalovaná řídila při hodnocení podkladů rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o pobytu cizinců. Dále žalobce namítal porušení § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 odst. 1 písm. f) a čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), neboť žalovaná nijak nerefletovala zranitelnost žalobce v kontextu zajištění a nepodnikla žádné kroky k tomu, aby určila, zda žalobce je či není zranitelnou osobou a zda bude mít v zajištění přístup k potřebné zdravotní péči, a porušení čl. 3 odst. 9 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 (dále jen „Návratová směrnice“), neboť žalovaná nijak nerefletovala zranitelnost žalobce.
3. Žalobce dále již konkrétně namítal nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaná nijak nezohlednila ani neposuzovala zvláštní zranitelnost žalobce coby X osoby, přestože z EÚLP a judikatury ESLP vyplývá povinnost zohledňovat při zajištění zranitelnost a povinnost zabývat se možnou zranitelností při rozhodnutí o zbavení cizince osobní svobody. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2022, č.j. 1 Azs 218/2021-7 k tomu žalobce uvedl, že je při zajištění třeba posuzovat zranitelnost zajišťované osoby, která je nemocná těžkou chorobou. Pokud se pak správní orgán zranitelností v rozhodnutí nezabývá, zatíží je nepřezkoumatelností pro absenci jedné z nezbytných složek posouzení. Žalobce také poukázal na to, že ESLP obecně považuje X osoby a tzv. X osoby a X osoby za zranitelné. Žalovaná tak mohla dle žalobce zajistit jeho zdravotní prohlídku jako potenciálně zranitelné osoby a teprve po zjištění, že jeho zdravotní stav zajištění nebrání, přistoupit k jeho zajištění.
4. Žalobce namítal také, že jeho zajištění nebylo nezbytné, když jde o prostředek *ultima ratio* a v daném případě by postačovalo uložení mírnějšího opatření, tj. některého ze zvláštních opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců, zásadní je v tomto směru postavení žalobce jako zranitelné osob. Žalovaná měla v případě žalobce učinit alespoň jeden pokus uložit

alternativu zajištění a k zajištění přistoupit až tehdy, pokud by alternativa nebyla účinná (k tomu srov. § 46a odst. 3 zákona o azylu); případně je třeba trvat na daleko důkladnějším posouzení skutečností prokazujících, že jiné opatření nelze uložit, avšak k takovému posouzení nedošlo. Nesouhlasil s odůvodněním, pro které žalovaná zvláštní opatření neuložila. Žalobci bylo přitom možné uložit povinnost setrvat v pobytovém zařízení SUZ a v určené době zde být přítomen za účelem provedení pobytové kontroly. Umístěním v pobytovém středisku by bylo zároveň možné dosáhnout toho, aby byl žalobce pro správní orgán dostupný pro další úkony v řízení, neboť v pobytových střediscích musí cizinci registrovat svůj příchod a odchod na vrátnici, pročez má Ministerstvo vnitra detailní přehled o tom, kde se konkrétní osoba nachází, příp. kdy naposledy středisko opustila. Žalobce k tomu odkázali na důvodovou zprávu k zákonu č. 176/2019 Sb. a rozhodnutí NSS ze dne 21. 5. 2020 č.j. 7 Azs 417/2019-60.

5. Žalobce vytkl žalované i to, že jen velmi stroze posoudila, zda existují závažné důvody se domnívat, že v členském státě, do kterého má být přemístěn, dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů nesoucí s sebou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Žalovaná podle žalobce v tomto směru poukázala na všeobecnou známost informací ohledně azylového řízení ve Španělsku a na aktuální informace, avšak dále neuvádí, o jaké informace se má jednat a jaký je zdroj těchto informací. Žalobce upozornil na to, že žalovaná pracuje se zdroji problematicky, což nasvědčuje domněnce, že posouzení možností předání do Španělska je pro žalovanou pouhou formalitou. Žalovaná dle žalobce nevyšla ze skutečného stavu věci, když si neopatřila aktuální informace o stavu azylového řízení ve Španělsku z různých zdrojů, čímž neunesla důkazní břemeno a zatížila napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě shrnula právní úpravu zajištění a zrekapitulovala případ žalobce. K žalobním námitkám uvedla v první řadě, že poté, co žalobce správní orgán informoval o svém nakažení X, tento nechal vypracovat odborné lékařské posouzení zdravotního stavu žalobce, ze kterého je zřejmé, že je schopen zajištění. Žalovaná tak jednoznačně posuzovala zdravotní stav žalobce s ohledem na jeho případnou zranitelnost máje přitom odborné lékařské vyšetření za věrohodný podklad pro posouzení zranitelnosti žalobce podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2020, č.j. 10 Azs 39/2020-1. Žalovaná tedy zajistila žalobci odborné lékařské posouzení jeho zdravotního stavu a teprve následně jej zajistila a postupovala tak tedy zcela v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č.j. 5 Azs 223/2017 – 27. Sám žalobce uvedl, že se cítí zcela zdravý a při jeho umístění do ZZC Bělá – Jezová je v tomto zařízení pod neustálým dozorem s dostupnou běžnou lékařskou péčí i s ohledem na deklarované onemocnění X s tím, že v případě potřeby může být žalobce vyšetřen a ošetřen v kterémkoli specializovaném lékařském zařízení. Zjištěný ani deklarovaný zdravotní stav žalobce nevyžaduje žádnou akutní specializovanou léčbu či jinou péči, která by mu pobytem v zařízení pro zajištění cizinců byla odepřena či omezena. Žalovaná tak má za to, že žalobce nelze považovat za zranitelnou osobu ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nebo Návratové směrnice, byť je X, neboť se cítí zdravý a jeho zdravotní stav se nijak nezhoršuje.

7. Žalovaná má také za to, že uložení zvláštních opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců nebylo v případě žalobce možné, neboť jejich aplikace je vázána na předpoklad, že žalobce bude se státními orgány spolupracovat a neexistuje důvodná obava, že by se případnému výkonu správního vyhoštění resp. předání vyhýbal; podle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců je absence důvodné obavy nezbytným předpokladem pro uložení zvláštního opatření. Žalovaná jasně uvedla na stranách 6 – 7 napadeného rozhodnutí, z jakých důvodů nepřistoupila k uložení mírnějších opatření. Po zhodnocení dosavadního chování žalobce shledal existenci důvodné obavy, že výkon jeho předání bude zmařen, a proto namísto zajištění žalobce nemohl uložit mírnější opatření. K tomuto závěru vedly žalovanou zjištěné skutečnosti, kdy žalobce svým pobytem na území České republiky nerespektoval opatření Nizozemska, kterým mu byl zakázán vstup a pobyt v celém schengenském prostoru od 17. 5. 2018 do 31. 12. 2023, čímž pozbyl důvěryhodnosti natolik, že žalované nezbylo než možnost uložení zvláštního opatření vyloučit a přímo přistoupit k zajištění žalobce.
8. Dále žalovaná uvedla, že hodnotila otázku, zda ve Španělsku, kam má být žalobce předán, neexistují systémové nedostatky v azylovém řízení. Podle žalované je obecně známou informací, že ve Španělsku (a případně Německu) dodržují standard ochrany lidských práv, přičemž z aktuálních informací nijak nevyplývá, že by v tyto země měly s přijímáním cizinců závažné systémové potíže či nedostatky. Obě země přitom patří k ekonomicky standardním zemím a k demokratickým státům s fungujícím právním systémem spojeným s dodržováním práv žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.
9. Žalovaná tedy s ohledem na shora uvedené navrhla, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

10. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovanou ohledně obou napadených rozhodnutí vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
11. Dne 23. 1. 2023 se na pracoviště žalované dostavil žalobce za účelem nahlášení ztráty cestovního dokladu. Lustrací v příslušných dostupných evidencích nebylo zjištěno žádné pobytové oprávnění žalobce a naopak bylo ze schengenského informačního systému II zjištěno, že je žalobce zařazen v seznamu nežádoucích osob v schengenském prostoru s platností od 17. 5. 2018 do 31. 12. 2023 na základě opatření Nizozemí, protože byl žalobce podle ust. § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zajištěn.
12. Ze zprávy Policejního prezidia České republiky, Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, ze dne 24. 1. 2023, č.j. PPR-19868/MPS-2022-CZ-1151830/2023-JFA, se podává informace Nizozemí o tom, že žalobci byl uložen zákaz vstupu na dobu dvou let a jeho žádost o azyl byla zamítnuta, protože opustil azylové centrum na neznámé místo. Ze zprávy Policejního prezidia České republiky, Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, ze dne 24. 1. 2023, č.j. PPR-19875/MPS-2022-CZ-1151830/2023-JFA, se podává informace Spolkové republiky Německo o tom, že německé povolení k pobytu č. V04254262 předložené žalobcem je neplatné s tím, že žalobce byl dne 19. 1. 2018 vyhoštěn. Ze zprávy Policejního prezidia České republiky, Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, ze dne 24. 1. 2023, č.j. PPR-19877/MPS-2022-CZ-1151830/2023-JFA, se podává informace Španělska o tom, že žalobci byl vydán zákaz vstupu na dobu dvou let, neboť byl v průběhu azylového řízení nezvěstný.
13. Do protokolu o podání vysvětlení žalobce sdělil, že je zdravý a netrpí žádnou nemocí. Má X a užívá pravidelně léky. Chce být oslovován jako muž. V České republice se s ničím neléčí.

Dostavil se za účelem nahlášení ztráty cestovního dokladu v důsledku toho, že byl okraden o celou tašku včetně dokladů. Uvedl, že má pracovní povolení ve Španělsku, kde žije 5 let. Předtím vycestoval před 8 lety z Kuby nejdříve do Nizozemí, potom do Německa a nakonec do Španělska. Na území České republiky přicestoval letecky z Madridu dne 24. 12. 2022 na prázdniny jako turista. Ve všech těchto zemích žádal neúspěšně o azyl, avšak ve Španělsku si zajistil pobyt. O zamítnutí azylové žádosti v Německu a Nizozemí věděl. Ke svým osobním poměrům žalobce uvedl, že je bezdětný a svobodný. V České republice nemá žádné příbuzné. Nesdílí společnou domácnost s občanem Evropské unie s tím, že ve Španělsku žije s přítelem, který je s ním zde. K České republice nemá žádné vazby ani zde nemá žádný majetek. Při příležitosti dotazu na zneužívání návykových látek zopakoval, že bere pravidelně léky na X. Není mu známa žádná překážka ve vycestování s tím, že vycestuje do Španělska, kde má pobyt.

14. Ze zprávy FN Bulovka ze dne 24. 1. 2023 se podává, že byl žalobce vyšetřen službou žurnálního lékaře se závěrem, že je schopen policejních úkonů a umístění v policejní cele.
15. Dne 25. 1. 2023 vydala žalovaná napadené rozhodnutí, kterým byl podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců žalobce zajištěn na 30 dnů za účelem předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie (Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013 (dále jen „Dublinské nařízení“).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).
17. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání, neboť žalobce ve lhůtě 5 dnů ode dne podání žaloby nenavrhoval nařízení jednání a žalovaná výslovně souhlasila s rozhodnutím bez nařízení jednání. Soud pak tedy za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
18. Podle čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení členské státy mohou zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.
19. Podle čl. 16 odst. 3 Návratové směrnice se zvláštní pozornost při zajištění věnuje postavení zranitelných osob. Poskytuje se neodkladná zdravotní péče a základní léčba.
20. Podle čl. 3 odst. 9 Návratové směrnice se pro účely této směrnice rozumí zranitelnými osobami nezletilé osoby, nezletilé osoby bez doprovodu, zdravotně postižené osoby, starší lidé, těhotné ženy, rodiče samoživitelé s nezletilými dětmi a osoby, které byly mučeny, znásilněny nebo vystaveny jiné závažné formě psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.
21. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu*

Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováděného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.

22. Podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo sousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.
23. Podle § 123b odst. 1 jsou zvláštními opatřeními za účelem vycestování cizince z území: a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým nebo trvalým pobytem na území, c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
24. V projednávané věci má soud za to, že s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. srpna 2022 č.j. 1 Azs 218/2021-71, musí shledat žalobu důvodnou.
25. Jestliže totiž Nejvyšší správní soud ve shora označeném rozsudku dospěl k závěru, že je třeba přistupovat k jako potenciálně zranitelné osobě k X cizinci, který navenek nevykazuje žádné známky zdravotních potíží ani je nijak před správním orgánem neuplatňuje, nijak se soustavně neléčí, a že poukaz na absenci jakéhokoli léčebného režimu vyplývající mimo jiné z vedení pestrého nočního života, z něhož jej vyrušila pouze pobytová kontrola ze strany policie, je jen irelevantní sarkastickou poznámkou a zcela zbytečnou morální poučkou, pak nelze přistupovat jinak k žalobci v projednávané věci, který byl zajištěn za mnohem méně explicitních okolností poté, co se bezelstně dostavil na pracoviště žalované za účelem nahlášení ztráty cestovního dokladu v důsledku krádeže.
26. Ze správního spisu se, pravda, podává, že se žalované v projednávané věci patrně rozsvítla ona Nejvyšším správním soudem zmíněná výstražná červená kontrolka s nápisem „potenciálně zranitelná osoba,“ když zjistila informaci o nákaze žalobce X, avšak její následný postup nelze hodnotit jako zcela odpovídající požadavkům Nejvyššího správního soudu uvedeným ve shora označeném rozsudku. Žalovaná, jak uvedla ve svém vyjádření k žalobě a jak vyplývá ze správního spisu, sice zajistila žalobci vyšetření lékařem ve FN Bulovka, avšak nijak tuto skutečnost nepromítla do odůvodnění napadeného rozhodnutí a příslušnou lékařskou zprávou z předmětného vyšetření žalobce, byť jakkoli stručnou, se v napadeném rozhodnutí rovněž nijak nezabývala. Ani jinak se žalovaná otázkou možné zranitelnosti žalobce v napadeném rozhodnutí nezabývala, v čemž je třeba dát žalobci za pravdu. Proto ve světle shora zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu nelze než

uzavřít, že žalovaná zatížila napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, když se v něm nijak nezabývala možnou zranitelností žalobce.

27. Nadto, pokud jde o samotnou lékařskou zprávu FN Bulovka ze dne 24. 1. 2023 obsaženou ve správním spise, nejví se zdejšímu soudu býti dostatečným podkladem k vyloučení zranitelnosti žalobce a už vůbec ne k tomu, aby na jeho základě mohl být žalobce zajištěn v případě, že by byl osobou zranitelnou shledán. Předmětná zpráva obsahuje pouze strohý závěr o tom, že je žalobce schopen policejních úkonů a umístění v policejní cele. Nevypovídá nic o tom, zda by byl žalobce schopen zajištění, což jistě nelze podřadit pod pojem policejní úkon nebo umístění v policejní cele. Zpráva rovněž neobsahuje nic o tom, v jakém rozsahu byl žalobce lékařsky vyšetřen a zda vůbec příslušný lékař zaměřoval svoje vyšetření i na informace o žalobci signalizující jeho možnou zranitelnost, tj. právě na ono nakažení X či případně příslušnost ke skupině označované jako X osoby.
28. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2020, č.j. 7 Azs 417/2019 – 7 představuje zranitelnost cizince skutečnost významnou především při posouzení, zda existuje k zajištění jiná vhodnější alternativa tak, aby byla chráněna práva této osoby a současně byl zajištěn veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku. Takovou alternativu představují především zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území, neboť zajištění lze podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců uložit jen tehdy, pokud nepostačuje uložení některého z těchto zvláštních opatření. Tím, že se žalovaná otázkou možné zranitelnosti žalobce v napadeném rozhodnutí nijak nezabývala, zatížila napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti i ohledně odůvodnění svého závěru o tom, že by uložení některého ze zvláštních opatření za účelem vycestování žalobce bylo v jeho případě nedostačující.
29. Žalobce kromě nezohlednění zranitelnosti z hlediska možnosti realizace transferu dále namítal, že žalovaná nedostatečně hodnotila azylový systém ve Španělsku, kdy neodkazuje na žádné zprávy o zemi původu, ani externí zdroje.
30. K tomu je třeba poukázat na obsah podání vysvětlení žalobce, kde uvedl, že kromě Nizozemí a Německa žádali o azyl ve Španělsku, a přímo se vyjádřil, že pojede zpět do Španělska, kde již delší dobu žije, žádné negativní zkušenosti s azylovým řízením ve Španělsku nesdělil, ani nepoukazoval na žádné konkrétní systémové nedostatky azylového řízení ve Španělsku (což neučinil ostatně ani v žalobě).
31. Soud v této souvislosti poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), který se opakovaně vyjádřil k míře, v jaké se správní orgán musí zabývat otázkou systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Základem je přitom rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, publ. pod č. 3773/2018 Sb. NSS, ve kterém soud uvedl: *„Rozhoduje-li správní orgán o zajištění cizince za účelem jeho předání do jiného členského státu, je povinen i přes poměrně krátkou dobu (žalovaná o případném zajištění cizince musí rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě) se s ohledem na naplnění účelu zajištění a možnou dobu trvání omezení osobní svobody zabývat z úřední povinnosti otázkou faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání, tj. i otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Právě uvedené nicméně nelze chápat tak, že by správní orgány musely v každém jednotlivém rozhodnutí o zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců výslovně zdůvodňovat, zda ve státě (státech), kam má být cizinec předán, k těmto nedostatkům v rámci azylového řízení dochází či nedochází. Pokud účastník řízení systémové nedostatky v řízení o*

zajištění nenamítal a správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k takovým nedostatkům ve státě předání nedochází, případně o nich nepanují ani důvodné pochybnosti, není nutné, aby své úvahy na dané téma v odůvodnění rozhodnutí výslovně uváděl (obdobně ve vztahu k nicotnosti viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 1 Azs 12/2003 - 48, č. 319/2004 Sb. NSS, či ve vztahu k prekluzi práva vyměřit daň rozsudek NSS ze dne 20. 8. 2009, č. j. 1 Afs 33/2009 - 124).“ Rozšířený senát rovněž připomněl, že evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí a dodržuje základní unijní práva (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 21. 12. 2011, C-411/10 a C-493/10, ve věci N. S. a dalších), přičemž s ohledem na tuto zásadu má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti. Z rozsudku rozšířeného senátu pak NSS následně vycházel při posuzování právně a skutkově obdobných věcí (srov. např. rozsudek ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019-26, a rozsudek ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Azs 150/2019-19).

32. Stručně lze tedy podmínky, za jejichž naplnění se žalovaná nemusí v rozhodnutí o zajištění výslovně otázkou existence systémových nedostatků zabývat, vyslovené rozšířeným senátem shrnout následovně: (i) neuplatnění námítky systémových nedostatků v řízení před správním orgánem, (ii) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům v příslušném členském státu nedochází, a (iii) o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti.
33. Podle judikatury NSS je žalovaná povinna zhodnotit zejména skutečnosti, které jsou jí známy z úřední činnosti či vyplývající z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známé a případné okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovaným cizincem. Z těchto hledisek je nezbytné vždy učinit úvahu, zda není předání do konkrétního členského státu vzhledem ke stavu jeho azylového systému *a priori* vyloučené. Teprve v následném řízení o předání se zevrubně ověří, zda je předání cizince do jiného členského státu skutečně realizovatelné (srov. např. rozsudky NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017-54, ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018-21, a ze dne 10. 7. 2020, č. j. 5 Azs 307/2019-22).
34. Soud konstatuje, že z rozhodovací praxe správních soudů, z úřední činnosti ani z obecně dostupných informací nevyplynou žádné poznatky o tom, že by ve Španělsku docházelo k systémovým nedostatkům či alespoň pochybnostem o fungování azylového řízení ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení. S ohledem na konkrétní okolnosti nelze ani dovodit, že by žalobci předáním do tohoto státu hrozilo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU, či že by žádosti o mezinárodní ochranu byly v tomto státě posuzovány v rozporu se zásadami azylového práva. Španělsko patří mezi vyspělé demokratické země s fungujícím právním systémem, které dodržuje vysoký standard ochrany lidských práv, je obecně považováno za bezpečnou zemi.
35. Žalovaná se otázkou možné existence systémových nedostatků ve Španělsku v obou napadených rozhodnutích zabývala s odkazem na čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, vycházela přitom z obecně známých informací, dle kterých Španělsko dodržuje standard ochrany lidských práv, a z aktuálních jemu dostupných informací, ze kterých nijak nevyplyná, že by tato země měla s přijímáním cizinců systémové potíže či nedostatky. Konstatovala, že tato země patří nejen k ekonomicky standardním zemím, ale taktéž patří mezi demokratické státy s fungujícím právním systémem spojeným s dodržováním práv

žadatelů o mezinárodní ochranu, podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v daném státě nenesou trhlín, a proto zde nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Ve světle uvedeného měla žalovaná za to, že kritéria dle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení jsou ve státě, kam má být žalobce předán, naplňována (srov. str. 8 napadeného rozhodnutí).

36. Soud považuje takové odůvodnění napadeného rozhodnutí za zcela dostatečné a přesvědčivé, žalovaná ve smyslu shora uvedené judikatury dostala svým povinností zhodnotit otázku případných systémových nedostatků španělského azylového systému, v daném kontextu nebylo důvodné, aby k tomu shromažďovala a analyzovala aktuální podklady či zprávy. Tato námitka tudíž není ve vztahu k napadenému rozhodnutí důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

37. S ohledem na výše uvedené zrušil soud napadené rozhodnutí žalované v plném rozsahu podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost.
38. Současně ale nevyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 - 34, publ. pod č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž soud vyslovil, že „po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu 7 Azs 417/2019 - 66 pokračování řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí. Ukončení řízení tímto způsobem koresponduje s požadavkem na okamžité propuštění cizince poté, co bylo rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění zrušeno.“ Výše uvedené závěry lze zcela nepochybně přiměřeně použít také na posuzovaný případ, neboť podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je v řízení o zajištění cizince vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Po zrušení přezkoumávaného rozhodnutí tudíž neexistuje řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno. Obdobně Nejvyšší správní soud postupoval například v rozsudcích ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2 Azs 253/2017 - 37, ze dne 9. 10. 2019, č. j. 7 Azs 108/2019 - 40, a ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 Azs 93/2018 - 73.
39. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce sice byl ve věci úspěšný, avšak žádné náklady mu nevznikly ani je neuplatňoval, a proto mu náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná nebyla v řízení úspěšná, pročež jí náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze, dne 24. února 2023

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D. v. r.
samosoudce